

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Milady Tomkové a soudců JUDr. Kateřiny Šimáčkové a JUDr. Bohuslava Hnízдила v právní věci žalobkyně: **PhDr. Z. H., CSc.**, zastoupené JUDr. Františkou Svobodovou, advokátkou, se sídlem Pekařská 18, Brno, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, proti rozhodnutí žalované ze dne 7. 5. 2012, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 31. 7. 2012, č. j. 41 Ad 26/2012 - 10,

takto:

Usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 31. 7. 2012, č. j. 41 Ad 26/2012 - 10, **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

[1] Rozhodnutím žalované ze dne 27. 3. 2012, č. j. X, byl žalobkyni přiznán starobní důchod. Žalobkyně považovala přiznanou výši starobního důchodu za nepřiměřeně nízkou, a proto podala proti tomuto rozhodnutí námitky. Tímto postupem se domáhala započtení jiných dob než let 1986–1989, kdy byla z politických důvodů nucena pracovat jako uklízečka, ačkoliv byla univerzitně vzdělána. Žalovaná rozhodnutím ze dne 7. 5. 2012, č. j. X1, námitky žalobkyně zamítla.

[2] Dne 8. 6. 2012 podala žalobkyně proti tomuto rozhodnutí o námitkách žalobu. V ní uvedla, že postup žalované byl nesprávný, protože nezohlednila situaci žalobkyně v letech 1986–1989. Podle vyjádření žalobkyně jí v této době nebylo umožněno z politických důvodů pracovat v oboru, který vystudovala, a tak z obav před obviněním

z trestného činu příživnictví pracovala jako uklízečka s nízkým platem, což se odrazilo v nepřiměřeně nízké výši starobního důchodu, kterou jí žalovaná vyměřila. Žalobkyně označila tento postup žalované za nespravedlivě tvrdý a navrhla, aby jí při stanovení výše starobního důchodu byly započteny roky předcházející tomuto období, v němž byla diskriminována z politických důvodů.

[3] Krajský soud v Brně žalobkyni přípisem ze dne 17. 7. 2012 vyzval k vyjádření, zda touto žalobou sleduje pouze změkčení tvrdosti zákona. Žalobkyně ve své odpovědi ze dne 23. 7. 2012 krajskému soudu sdělila, že jednak žalobou sleduje změkčení tvrdosti zákona a dále chce upozornit na skutečnost, že lidé, kterým před rokem 1989 nebylo z politických důvodů umožněno dosáhnout na výdělek odpovídající jejich vzdělání a praxi, jsou v důsledku poškozování i dnes způsobem stanovení výše starobního důchodu.

[4] Usnesením ze dne 31. 7. 2012, č. j. 41 Ad 26/2012 - 10, krajský soud žalobu odmítl jako nepřipustnou podle § 46 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 68 písm. e) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, (dále jen „s. ř. s.“). V odůvodnění krajský soud uvedl, že se žalobkyně domáhá přezkoumání rozhodnutí žalované z důvodu odstranění tvrdosti předpisů o sociálním zabezpečení, což je rozhodnutí, které je podle § 106 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, (dále jen „zákon o organizaci a provádění sociálního zabezpečení“) ze soudního přezkumu vyloučeno.

[5] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) podala proti odmítavému usnesení krajského soudu kasační stížnost, která byla dne 5. 10. 2012 doplněna ze strany její zástupkyně. Stěžovatelka předně poukazuje na diskriminaci a nespravedlnost vůči své osobě a lidem v podobném postavení, kteří byli v době komunismu z politických důvodů nuceni vykonávat práce neodpovídající jejich kvalifikaci za nízký plat a nyní jsou *de facto* trestáni podruhé, neboť je tato doba zohledněna při stanovení výše starobního důchodu. Dále se stěžovatelka domnívá, že žalovaná neposkytovala adekvátní informace ohledně reformy starobního důchodu. Pokud by byla ze strany žalované správně informována, mohla by zvážit podání žádosti o předčasný důchod a její starobní důchod by tak byl řádově o několik tisíc Kč vyšší. Stěžovatelka ve své kasační stížnosti tedy navrhla, aby Nejvyšší správní soud usnesení krajského soudu zrušil, a poukazovala zejména na svou žalobní argumentaci.

[6] Nejvyšší správní soud nejprve posuzoval, zda je kasační stížnost přípustná a splňuje všechny formální požadavky na ni kladené. Stěžovatelka je osobou oprávněnou k podání kasační stížnosti (§ 102 s. ř. s.), je zastoupena advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.) a svou kasační stížnost podala včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.). Ohledně kasačního důvodu stěžovatelka v kasační stížnosti uvedla, že jí napadá rozhodnutí krajského soudu z důvodu nezákonnosti jeho výroků. Nejvyšší správní soud proto dovodil, že se jedná o tvrzenou nezákonnost rozhodnutí podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., neboť krajský soud žalobu svým usnesením odmítl (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 4. 2005, č. j. 3 Azs 33/2004 - 98, publikován pod č. 625/2005 Sb. NSS, dostupný také na www.nssoud.cz). Kasační stížnost tedy byla shledána přípustnou a Nejvyšší správní soud přistoupil k jejímu věcnému posouzení; přitom dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

[7] Nejvyšší správní soud nejprve z úřední povinnosti posoudil rozhodnutí krajského soudu z hlediska § 109 odst. 4 s. ř. s. a dospěl k závěru, že řízení před krajským soudem bylo zatíženo vadou, která měla za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. Krajský soud totiž v řízení postupoval dle § 106 odst. 2 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, podle něhož jsou rozhodnutí o žádosti o odstranění tvrdosti předpisů o sociálním zabezpečení vyloučena ze soudního přezkumu. Ve věci ovšem nebylo žádné rozhodnutí o žádosti o odstranění tvrdosti vydáno, nebyl zde tedy zákonný důvod pro tento postup. Předmětem řízení bylo rozhodnutí žalované o námitkách ze dne 7. 5. 2012, č. j. X1, proti kterému byla stěžovatelkou podána správní žaloba podle § 65 odst. 1 s. ř. s. Skutečnost, že stěžovatelka v námitkách jako řádném oprávněm prostředku poukazovala zejména na tvrdost postupu žalované, v žádném případě neimplikuje, že následné rozhodnutí žalované o těchto námitkách bylo rozhodnutím o žádosti o odstranění tvrdosti. Tato žádost ve věci podána nebyla a žalovaná o ní nerozhodovala ani rozhodovat nemohla. Krajský soud tedy chybně posoudil předmět řízení tím, že vyhodnotil rozhodnutí žalované jako rozhodnutí o žádosti o odstranění tvrdosti, což vedlo k nezákonnému rozhodnutí o odmítnutí žaloby, jímž bylo porušeno právo stěžovatelky na přístup k soudu ve smyslu čl. 36 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Je zřejmé, že pokud stěžovatelka ve své žalobě použila pojmy nespravedlnosti či tvrdosti postupu žalované a zákona, je krajský soud povinen tyto výrazy vyložit podle jejich obsahu a smyslu a posoudit zákonnost postupu žalované a ústavní konformitu zákona a jeho výkladu žalovanou.

[8] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že vada řízení před krajským soudem v podobě chybného posouzení předmětu řízení měla za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé; byl tedy naplněn kasační důvod dle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. (srov. výše citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 3 Azs 33/2004 - 98), a proto Nejvyšší správní soud zrušil usnesení krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení podle § 110 odst. 1 s. ř. s. V něm bude krajský soud vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.). Jak již bylo výše uvedeno, krajský soud je tedy v dalším řízení povinen přezkoumat zákonnost napadeného rozhodnutí žalované ze dne 7. 5. 2012, č. j. X.

[9] Zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 6. března 2013

JUDr. Milada Tomková
předsedkyně senátu